

Osztályozó vizsgák anyagai évfolyam szerinti bontásban – Történelem 8 évfolyamos
képzés

5. évfolyam

1. félév

1) Görög és római mondák

- Történelmi események emlékezete a mondákban
- Istenek és emberek viszonya, az ókori hősök tulajdonságai
- Mondák a trójai háborúról és Róma alapításának korából

2) Történetek a Bibliából

- A bibliai eredettörténet
- Noé bárkája
- Ábrahám
- Mózes és a kivonulás
- Dávid és Góliát
- Salamon bölcsessége

3) Magyar eredetmondák

- Mondák a magyar nép eredetéről
- Közös és dicső ősök a mondákban
- A hun eredettörténet mondája

4) Élet az ókori Egyiptomban: Memphis és Théba

- Földművelés a Nílus mentén
- Hitvilág és halottkultusz a piramisok és a Királyok Völgye példáján
- A hieroglifák és megfejtésük

5) Életmód Hellaszban: Athén és Olümpia

- Görög városépítészet: az Akropolisz
- Az olümpiai játékok
- A görög színház és a jósa
- A gyermekkor és a nevelés

6) Életmód a császárkori Rómában

- Amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak
- Családi élet
- A gladiátorviadatok és a kocsiversenyek
- Római emlékek Pannoniában

7) A zsidó vallás

- Egyistenhit a zsidó vallásban
- A Héber Biblia

8) Jézus élete, tanításai és a kereszténység

- Történetek az Újszövetségből
- A kereszténység főbb tanításai
- A kereszténység elterjedése
- A keresztény hitélet színterei és szertartásai
- A kereszténység jelképei

9) Az iszlám

- Mohamed és a Korán

2. félév

11) Élet a várban – egy magyar vár (pl. Visegrád) és uradalom bemutatásával

- Királyok és nemesek
- Várépítészet – híres magyar középkori várak.
- Egy uradalom működése, a falvak világa (a jobbágyság élete).

12) Élet a kolostorban – egy magyar kolostor (pl. Pannonhalma) bemutatásával

- A középkori egyházszervezet.
- A szerzetesség és a kolostor.
- Román és gótikus templomépítészet – híres magyar középkori egyházi emlékek.
- Oktatás a középkorban.

13) Élet a középkori városban – egy magyar város (pl. Buda) bemutatásával

- A céhek.
- A városi polgárok.
- Városépítészet – híres magyar középkori városok.
- Könyvnyomtatás és reneszánsz.

14) Álmos és Árpád

- Álmos és Árpád alakja a krónikákban
- A vérszerződés és az Árpád-ház megalapítása
- A honfoglalás: Etelközről a Kárpát-medencébe
- A kalandozások

15) Szent István és a magyar állam

- Géza és István alakja a krónikákban
- István harca Koppánnyal és a koronázás
- Államalapítás: egyházszervezés, vármegyék és törvények
- A koronázási jelképek

16) László és Kálmán. III. Béla

- Szent László, a lovagkirály
- Könyves Kálmán, a művelt király
- III. Béla, a nagyhatalmú király.

17) II. András és IV. Béla

- II. András és az Aranybulla
- IV. Béla és a tatárjárás

18) Árpád-kori szentek

- Szent Gellért.
- Szent Erzsébet.
- Szent Margit.

19) A görög hadviselés

- A marathóni csata
- A thermopülai csata
- Nagy Sándor hadserege és hódításai

20) A római hadviselés

- Az ókor „tankjai”: Hannibál elefántjai
- Caesar légioi
- A limes, a barbárok és a hunok
- Attila és hadjáratai: a catalaunumi csata

21) Hadviselés a lovagkorban

- A nehézlovas harcmódor
- A keresztes hadjáratok
- A lovagi kultúra

6. évfolyam

1. félév

- 1) Magyar királyportrék a 14–15. századból
 - Károly és az aranyforint.
 - Nagy Lajos, a hódító.
 - Luxemburgi Zsigmond, a császár.
- 2) Hunyadi János, a törökverő
 - Hunyadi János, a sokoldalú hadvezér.
 - A nándorfehérvári diadal.
- 3) Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó
 - Mondák és történetek Mátyás királyról.
 - A fekete sereg.
 - Mátyás reneszánsz udvara.
- 4) A földrajzi felfedezések
 - A felfedezők útjai.
 - A világkereskedelem kialakulása.
 - Gyarmatosítás Amerikában: az őslakosság sorsa, ültetvények és rabszolgák.
- 5) Korai kapitalizmus
 - A tőkés gazdálkodás kibontakozása és a polgárosodó életmód.
 - A manufaktúrák, a világkereskedelem kialakulása.
 - Az első bankok és tőzsdék.
- 6) A vallási megújulás
 - Egyházi reformtörekvések a kora újkorban.
 - Reformáció és katolikus megújulás.
 - Az anyanyelvi kultúra és oktatás felvirágzása magyar példák alapján.
 - Vallási türelem Erdélyben.
- 7) Az új világkép kialakulása
 - A természettudományok fejlődése: a kopernikuszi fordulat.
 - A középkort felváltó világkép: a felvilágosodás.
- 8) A török háborúk hősei
 - II. Lajos és a mohácsi csata.
 - Buda eleste és az ország három részre szakadása.
 - A várháborúk hősei (pl. Dobó; Zrínyi, a szigetvári hős).
- 9) Bocskai, Bethlen és Zrínyi
 - Bocskai István fejedelem, a hajdúk vezére.
 - Bethlen Gábor, Erdély fejedelme.
 - Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér.
 - Buda visszavétele: a török kiűzése.
- 10) II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca
 - Rákóczi fordultatos életpályája Munkácsról Rodostóig.
 - Történetek a Rákóczi-szabadságharc idejéből.
 - A szatmári béke: függetlenség helyett megbékélés a birodalommal.

2. félév

- 11) Mária Terézia
 - Mária Terézia, a családanya és uralkodó.
 - Intézkedései Magyarországon.
 - A magyar huszárok és a berlini huszárcsíny.

- Főúri kastélyok a művelődés szolgálatában (pl. Eszterháza, Gödöllő).

12) Élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával

- A török uralom.
- A mezőváros élete.
- Szarvasmarha-kereskedelem.

13) Élet a 18. századi Magyarországon – egy konkrét település (pl. Temesvár) bemutatásával

- Magyarország újranevelése és újranevelése.
- Népek és vallások együttélése.
- A barokk városépítész.

14) Ipari forradalom

- Gyapotból pamut.
- A textilipar fejlődése.
- A gőzgép. Bányászat, gyáripar, vasútépítés.
- Gyerekek és felnőttek mindennapjai egy iparvárosban.

15) Társadalmi-politikai forradalom

- A köztársaság kísérlete Franciaországban.
- A forradalmi terror.
- Napóleon a császár és hadvezér.

16) A reformkor

- Széchenyi István alkotásai.
- A jobbágyszabadítás kérdése.
- A magyar nyelv és a nemzeti kultúra ügye.

17) A forradalom

- A március 15-i események és a 12 pont.
- Kossuth Lajos szerepe.
- Az áprilisi törvények.
- A Batthyány-kormány.

18) Képek a szabadságharc történetéből

- Történetek a szabadságharc idejéből.
- Görgei Artúr, a hadvezér.
- A tavaszi hadjárat.
- A Függetlenségi nyilatkozat.
- A fegyverletétel és megtorlás – Arad.

19) A kiegyezés

- Az ellenállás formái.
- Deák Ferenc szerepe.
- A kiegyezés megkötése.
- Az Osztrák-Magyar Monarchia megszületése.

7. évfolyam

1. félév

- 1) A nemzeti eszme és a birodalmak kora
 - A nemzeti eszme és a nemzetállamok Európája.
 - A világ nagyhatalmai és ellentétei a 20. század kezdetén.
 - Gyarmatbirodalmak a világ térképén.
- 2) Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus
 - A liberalizmus.
 - A konzervativizmus.
 - A szocializmus és kommunizmus eszméje.
 - A keresztényszocializmus.
- 3) A modernizálódó Magyarország
 - Magyar feltalálók és találmányok, az ipar fejlődése.
 - Vasútépítés, folyószabályozás.
 - Egy világváros kiépülése – az urbanizáció Budapest példáján.
- 4) A millenniumi Magyarország
 - A soknemzetiségű ország.
 - A zsidó emancipáció, a hazai zsidóság szerepe a magyarországi modernizációban.
 - A cigányság helyzete, hagyományos mesterségek.
 - A millenniumi ünnepek.
 - A legjelentősebb kulturális alkotások.
- 5) Az első világháború, Magyarország a háborúban
 - A halálos lövés: a világháború kirobbanása.
 - A hadviselő felek: az antant és a központi hatalmak.
 - Az állóháború.
 - Magyarok a világháborúban.
 - A hátsó ország megpróbáltatásai.
 - Lenin és a bolsevik hatalomátvétel.
- 6) Magyarország 1918–1919-ben
 - A forradalmi kísérlet – elhibázott kül- és katonapolitika.
 - Magyarország megszállásának folyamata.
 - A tanácsköztársaság hatalomra kerülése és bukása.
 - Az ellenforradalom.
- 7) A trianoni békediktátum
 - A Párizs környéki békék alapelvei, a vesztesek büntetése.
 - A trianoni békediktátum – a megcsönkített Magyarország.
 - Magyarország területi, népességi és gazdasági veszteségei.
 - A kisantant.
- 8) A kommunista Szovjetunió
 - Lenin és Sztálin diktatúrája.
 - Az államosítás.
 - A terror és a munkatáborok.
- 9) A nemzetiszocialista Németország
 - A nemzetiszocializmus: fajelmélet és antiszemitizmus.
 - A náci hatalomátvétel, a hitleri diktatúra és terror.
 - A hitleri Németország terjeszkedése: Ausztria és Csehszlovákia.

2. félév

10) A politika irányai

- Horthy, a kormányzó.
- Antikommunizmus és revíziós törekvések.
- A politikai antiszemitizmus.
- Bethlen István miniszterelnöksége.
- Külpolitikai kényszerpályák.

11) Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés

- Gazdasági eredmények.
- Az oktatás, a kultúra és a tudomány néhány kiemelkedő képviselője.
- Társadalmi rétegződés és érintkezési formák Magyarországon.
- Életmód, szabadidő, sport.

12) Háború földön, tengeren és levegőben.

- A hadviselő felek: a tengelyhatalmak és a szövetségesek.
- Sztálin-Hitler paktum, kezdeti német sikerek.
- A háború európai frontjai és a csendes-óceáni hadszíntér.
- Fordulatok a háborúban: Sztálingrád és Normandia, Berlin, az atombomba.
- Európa felosztása.

13) Magyarország a világháború idején

- A revíziós eredmények
- A Szovjetunió elleni háború – a 2. magyar hadsereg a Donnál.
- Német megszállás.
- A kiugrási kísérlet és a nyilas hatalomátvétel.
- A hadszíntérré vált Magyarország.

14) A háború borzalmai

- A totális háború.
- A világháború fegyverei.
- A hátszág szenvedései.
- Az ellenállás formái.
- A bombázások és városi harcok – Budapest példáján.

15) A holokauszt

- A náci koncentrációs és megsemmisítő táborok.
- Az európai és magyarországi zsidótörvények.
- Kísérlet az európai és a magyar zsidóság és cigányság elpusztítására.
- Áldozatok és bűnösök, felelősség és embermentés: néhány kiemelkedő példa.

16) A hidegháború • A kétpólusú világ – a vasfüggöny leereszkedése.

- Németország kettéosztása.
- Fegyverkezési verseny a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok között.
- Hidegháborús konfliktusok: Korea, Kuba.

17) A Nyugat

- A nyugati demokrácia és piacgazdaság.
- A jóléti társadalom.
- Az új tömegkultúra kialakulása.

18) A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon

- Háborús pusztítás és szovjet megszállás, deportálások a szovjet munkatáborokba.
- Bűnbakká tett németek és magyarok – kitelepítések, lakosságcsere.
- Az 1945-ös és 1947-es választások.
- Egypártrendszer, államosítás, diktatúra.

19) A Rákosi-diktatúra

- Az ÁVH működése.

- A személyi kultusz.
- Az egyházüldözés.
- A tervgazdaság működése.

20) Deportálások „békeidőben”

- A deportálások és üldözések okai.
- A határon túli magyarok megpróbáltatásai: deportálások Csehszlovákiában; szovjet, román és jugoszláv munkatáborok.
- Magyarországi kitelepítések és munkatáborok.

8. évfolyam

1. félév

1) Az 1956-os forradalom és szabadságharc

- Október 23., a forradalom kirobbanása.
- A pesti srácok és szabadsághősök.
- A forradalom lakóhelyünkön és környékén.
- Szovjet tankokkal a népakarat ellen.
- A forradalom jelképei.
- A magyar forradalom a világtörténelem színpadán.

2) A kádári diktatúra

- A kádári megtorlás.
- A pártállam működése: az elnyomás változó formái.
- Ellenőrzött társadalom, tömegszervezetek.

3) Élet a Kádár-rendszerben

- A paraszti gazdaságok felszámolása, téeszesítés.
- A szocialista modernizáció – „a legvidámabb barakk”.
- A hiánygazdaság.
- A második gazdaság kiépülése.
- Életszínvonal-politika és eladósodás.

4) A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon

- A Szovjetunió és a szocialista rendszer országainak válsága.
- Az ellenzék megszerveződése Magyarországon.
- A tárgyalásos rendszerváltoztatás.
- A kétpólusú világ megszűnése.
- Az első szabad országgyűlési és önkormányzati választás.
- Antall József kormánya.

5) Magyarország a rendszerváltoztatás után

- A demokrácia és a piacgazdaság kiépítése.
- A többpártrendszer működése.
- Gazdasági válság és felzárkózás – vesztesek és nyertesek.
- A társadalom átalakulása.
- Magyarország NATO-tagsága.

6) A határon túli magyarok

- Határon túli magyarlakta területek.
- Fordulópontok a határon túli magyarok történetében: a történelmi Magyarország felosztása, a revízió, magyarellenés megtorlások, rendszerváltoztatás.
- A kisebbségi lét nehézségei egykor és ma: adminisztratív intézkedések és mindennapok.
- Kivándorlás és asszimiláció.

7) A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig

- Magyarország nemzetiségi arányainak változása.
 - Az asszimiláció folyamata.
 - Fordulópontok a nemzetiségek történetében: 1848–49-es szabadságharc, a történelmi Magyarország felosztása, a magyarországi németek kitelepítése.
 - A hazai cigány/roma népesség története.
 - A nemzetiségi jogok a mai Magyarországon.
- 8) A hagyományos/ agrártársadalmak
- Letelepedés és élelemtermelés: növénytermesztés és állattenyésztés.
 - Önellátás, árutermelés, kereskedelem.
 - A népességnövekedés korlátai.
 - A hagyományos társadalom (hierarchia és család).
- 9) A modern/ipari társadalmak
- Az ipari forradalmak hatásai: népességtöbbség és városiasodás.
 - Népességnövekedés a fejlődő és népességfogyás a fejlett világban.
 - A migráció.
 - A modern/ipari társadalom (egyenjogúság és individualizmus).
 - A női szerepek változásának áttekintése a történelem során.

2. félév

- 10) A modern demokrácia gyökerei
- Az athéni demokrácia működése.
 - A parlamentáris rendszer működése Nagy-Britanniában.
 - Az elnöki rendszer működése az Amerikai Egyesült Államokban.
- 11) A modern magyar állam
- Az Alaptörvény.
 - Az Országgyűlés, a kormány és az igazságszolgáltatás.
 - Az országgyűlési és önkormányzati választási rendszer.
- 12) Magyarország és az Európai Unió
- Az Európai Unió születése és bővülése.
 - Az európai integráció céljai, eredményei és gondjai.
 - Magyarország európai uniós tagsága.
- 13) Közép-Európa
- A régió sajátosságai (jellemzően kontinentális helyzet, birodalmi függés és nemzeti sokszínűség).
 - A második világháború hadszíntere.
 - A szovjet megszállás.
 - A visegrádi együttműködés.
- 14) Az Amerikai Egyesült Államok
- Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte.
 - Az amerikai polgárháború okai és eredményei.
 - Az Amerikai Egyesült Államok világhatalommá válása.
- 15) India
- Az indiai civilizáció vallási és kulturális alapjai.
 - A brit gyarmati uralom.
 - Gandhi és a függetlenségi mozgalom.
 - A jelenkori India ellentmondásai.
- 16) Kína
- A kínai civilizáció vallási és kulturális alapjai.
 - Kína félgyarmati sorban.

- A japán megszállás.
- Mao Ce-tung és a kommunista diktatúra.
- A gazdasági óriás.

17) A Közel-Kelet

- Az Oszmán Birodalom felbomlása.
- Izrael állam létrejötte.
- Az olaj szerepe a régió történetében.
- Az iszlám és az iszlamizmus.
- Etnikai, vallási és gazdasági törésvonalak.

9. évfolyam

1. félév

1) A Közel-Kelet civilizációi

- Egyiptom és Mezopotámia jellegzetes épületei
- Az egyiptomi, mezopotámiai és föníciai írások
- Vallás és tudomány
- A pénz megjelenése

2) A zsidó nép története, a zsidó vallás és kultúra jellemzői

3) Az athéni demokrácia kialakulása és működése

- Arisztokrácia és demokrácia
- Kleiszthenész és Periklész
- Az athéni államszervezet és működése
- A demokrácia értékelése

4) A görög civilizáció jellemzői

- Jellegzetes görög épületek
- A görög nyelv és írás elterjedése
- vallás és különféle kultuszai (pl. jóslás, olimpiai játékok)
- A filozófia
- A görög embereszmény
- A hellenizmus társadalma
- A hellenizmus tudományos eredményei és filozófiája

5) A római civilizáció

- Jellegzetes római épületek
- A római jog alapelvei
- A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia)
- A latin nyelv és írás elterjedése

6) A római köztársaság

- A vérségi, a vagyoni és a területi elv
- A római köztársaság államszervezete és működése
- Caesar dictaturája
- Augustus principátusának kialakulása és működése

7) A kereszténység

- Jézus tanításai
- Az Ószövetség és az Újszövetség
- A páli fordulat
- A Szentháromság-tan
- Az istentisztelet és az ünnepek
- Keresztényüldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban

2. félév

8) A feudalizmus kialakulása és működése

- Az uradalom
- A jobbágyok kötelességei és jogai
- Az önellátástól az árutermelésig
- a hűbériség

9) Az egyházi rend

- Egyházszakadás
- Az egyházi hierarchia és a 11. századi reform
- A szerzetesség
- Az eretnekség
- Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek
- Román és gótikus építészet

10) A polgárok és kívülállók

- A városi kiváltságok
- A városi önkormányzat
- A céhek
- A távolsági kereskedelem
- A reneszánsz építészet
- A feudális társadalmon kívüli vallási, etnikai csoportok: zsidók, cigányok

11) Az iszlám

- Mohamed tanításai
- A Korán
- A mecset, a muszlim istentisztelet
- Vallás és állam az iszlámban
- Az iszlám elterjedése: szunniták és síiták

12) Magyar őstörténet és honfoglalás

- Az eredet kérdése: nyelvrokonság, tárgyi kultúra, a genetika eredményei
- A magyar törzsszövetség Etelközben
- A honfoglalás okai és menete

13) Az államalapítás

- Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége
- A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet

- Az egyházszerzés
- A szentté avatások

14) A Magyar Királyság megerősödése

- Szent László
- Könyves Kálmán
- III. Béla

15) Társadalmi változások a 13. században

- Aranybulla okai, tartalma, hatása
- Nemesi vármegye kialakulása és működése
- A familiaritás jellemzői

16) A tatárjárás

- A mongol veszély
- A muhi csata és a tatárdúlás
- Az ország újjáépítése

10. évfolyam

1. félév

1) A nagy földrajzi felfedezések

- A portugál és spanyol felfedezők
- A korai gyarmatosítás és az amerikai őslakosság sorsa
- A világkereskedelem kialakulása
- Az abszolutizmus

2) A korai kapitalizmus

- Az árforradalom
- A manufaktúrák
- Bankok és tőzsdék
- Az európai munkamegosztás
- A jobbágyrendszer bomlása a nyugat-európai és továbbélése a közép-európai régióban

3) A reformáció és a katolikus megújulás

- A reformáció előzményei
- Luther és Kálvin fellépése
- A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése
- A katolikus megújulás és barokk művészet jellemzői

4) Az Anjouk

- A királyi hatalom megszilárdítása
- A visegrádi találkozó
- Az 1351-es törvények és az Aranybulla
- I. (Nagy) Lajos hadjáratai

4) A törökellenes küzdelmek

- Török hódítás a Balkánon
- Luxemburgi Zsigmond, a Hunyadiak és a Jagellók török politikája és háborúi

5) Hunyadi Mátyás

- A központosított királyi hatalom
- Jövedelmek és kiadások
- Nyugati háborúk
- A reneszánsz uralkodó

6) Az ország három részre szakadása

- A mohácsi csata és a kettős királyválasztás
- Az ország három részre szakadása
- A várháborúk és az új végvárrendszer

7) A két magyar állam

- A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi és abszolutista berendezkedés
- Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága
- Reformáció, ellenreformáció, anyanyelvi kultúra
- Vallási türelem

7) A török kiűzése és a török kor mérlege

- Magyarország az európai munkamegosztásban
- Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása
- A török kiűzése

8) A Rákóczi-szabadságharc

- A szabadságharc okai és céljai
- A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai
- A szatmári béke kompromisszuma és a Pragmatica Sanctio

2. félév

9) A felvilágosodás

- A felvilágosodás új világképe
- A felvilágosodás államelméletei
- A szabad verseny elmélete

10) A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

- A parlamentáris rendszer: parlament és kormány
- Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök
- A történeti és a kartális alkotmány

11) A francia forradalom jelentősége és hatása

- A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata
- A jakobinus diktatúra
- Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja
- A francia forradalom mint pozitív és negatív minta

12) Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus

- Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság

- Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam
- Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása

13) Magyarország újraneépülése

- A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés
- A soknyelvű és sokvallású ország
- Gazdaság és életmód

14) A felvilágosult abszolutizmus reformjai

- A felvilágosult abszolutizmus céljai
- Mária Terézia: együttműködés és reform
- II. József reformpolitikája és kudarca

15) A reformkor fő kérdései

- A nyelvkérdés és a nemzetté válás
- A jobbágycsőrdés: örökváltság, kárpótlás
- A polgári alkotmányosság kérdése
- A birodalomhoz való viszony

16) A politikai élet színterei és vitái

- A rendi országgyűlés és a megyerendszer
- A reformkori Pest-Buda
- A nyilvánosság megteremtése, politika és kultúra
- Széchenyi és Kossuth programja és vitája

17) A forradalom céljai és eredményei

- Az európai forradalmi hullám és március 15.
- Az áprilisi törvények
- A Batthyány-kormány és felbomlása

18) A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői

- Harc a dinasztiaival és a vele szövethző nemzetiségekkel
- A tavaszi hadjárat
- A függetlenség kísérlete
- A szabadságharc leverése és a megtorlás

11. évfolyam

1. félév

1) A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)

- A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra)
- Alkotmányosság és választójog
- Jogegyenlőség és emancipációs törekvések
- A polgári állam kiépítése

2) Az iparosodás hullámai Nyugaton és Magyarországon

- A textilipar és a közlekedés forradalma

- A gyár és a futószalag
- Nehézipar és új iparágak (vegyipar, elektronika)
- Szabad verseny és monopóliumok

3) A szocializmus és a munkásmozgalom Európában és Magyarországon

- Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok
- A Kommunista kiáltvány
- Szakszervezetek és munkáspártok
- Szociáldemokrácia és kommunizmus

4) Az imperializmus

- A gyarmatosítás okai és céljai
- Az imperializmus
- Brit, francia és orosz terjeszkedés
- Gyarmati konfliktusok

5) A kiegyezés és a dualizmus rendszere

- A kiegyezés és a közös ügyek rendszere
- A magyar államszervezet
- A pártrendszer, a választójog és a véderőviták

6) A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete

- A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény
- Asszimiláció és anyanyelvhasználat
- Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak
- Zsidó emancipáció, polgárosodás és a középosztály kérdése
- Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon

7) Az ipari forradalom Magyarországon

- A gazdasági kiegyezés
- A vasútépítés
- Állami gazdaságpolitika
- Mezőgazdaság és ipar

8) Társadalom és életmód a dualizmus korában

- Demográfiai robbanás, kivándorlás és urbanizáció
- A földkérdés és a vidék
- A nagyvárosi életforma, Budapest
- Oktatás és kultúra
- Életmód és szórakozás

9) Az első világháború

- A Balkán mint konfliktusforrás
- A világháború kitörése
- A hadviselő felek és a frontok
- Oroszország és a központi hatalmak összeomlása

10) Az első világháború jellemzői és hatása

- Az állóháború és az anyagcsata
- A hadigazdaság és a háborús propaganda
- Erőszakkultusz, az egyenlőség eszméje és szélsőséges nacionalizmus
- A női választójog kérdése

11) Magyarország a világháborúban

- Magyar frontok: Galícia, Doberdó, Szerbia és Románia
- Magyar hősök a világháborúban
- A hátszín
- A hadifogság

2. félév

12) Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása

- A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom)
- Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban
- Nemzetállami törekvések Közép-Európában
- Az olasz fasizmus

13) Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése

- A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása
- A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca
- A fegyveres ellenállás kérdése

14) A tanácsköztársaság és az ellenforradalom

- A kommunista hatalomátvétel
- A proletárdiktatúra
- Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége
- Az ellenforradalom

15) A versailles-i békerendszer és a trianoni békediktátum

- Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata
- Jótétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások
- A trianoni békediktátum okai, tartalma és közvetlen következményei
- A szétszabdalt közép-európai régió

16) A kommunista Szovjetunió

- A totális állam kiépítése
- A tervgazdaság és a kollektivizálás
- A terror eszközei és áldozatai

17) A Nyugat és a világválság

- A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása
- A munkanélküliség
- Állami beavatkozás a gazdaságba

18) A nemzetiszocialista Németország

- A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom
- A totális állam kiépítése
- A terror eszközei
- Terjeszkedés a háború előtt

19) A Horthy-korszak

- A korlátozott parlamentarizmus rendszere
- A politika irányai a korszakban
- A revíziós külpolitika és első eredményei

20) Gazdaság és életmód Magyarországon

- Szerkezetváltás az 1920-as években
- A válság és hatása
- Modernizálódó gazdaság és életmód (szórakozás, média)
- Oktatás és kultúra

12. évfolyam

1. félév

1) A tengelyhatalmak sikerei

- Közép-Európa felosztása: német és szovjet megszállás
- Nyugat-Európa lerohanása
- A Szovjetunió és az Egyesült Államok megtámadása

2) A szövetségesek győzelme

- A keleti és a nyugati front
- A csendes-óceáni hadszíntér

3) Magyarország a második világháborúban: mozgástér és kényszerpálya

- A területi revízió lépései
- A fegyveres semlegesség
- A Szovjetunió elleni háború
- A Don-kanyar
- A német megszállás és következményei

4) A holokauszt

- Az „Endlösung” programja
- Koncentrációs táborok és megsemmisítő táborok
- A magyarországi zsidótörvények
- Deportálások, kísérlet az európai és magyar zsidóság és cigányság megsemmisítésére
- Felelősség és embermentés

5) A második világháború jellemzői

- Villámháború és Európa kirablása
- Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror
- Az ellenállás formái

- A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per

6) Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra

- A kiugrási kísérlet és a nyilasuralom
- A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma
- Megszabadulás és szovjet megszállás
- Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak
- A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás)

7) A kétpólusú világ kialakulása

- Az ENSZ megalapítása
- A párizsi béke
- Kitelepítések és lakosságcserek a háború után
- A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása

8) A gyarmatok felszabadulása

- India függetlenné válása
- Kommunista fordulat Kínában
- A gyarmatbirodalmak bomlása
- Izrael megalapítása

9) Demokratikus kísérlet Magyarországon

- Az újjáépítés
- A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróóságok, köztársaság
- A korlátozott többpártrendszer

10) A szovjetizálás Magyarországon

- Az egypárti diktatúra kiépítése
- Államosítás és kollektivizálás
- Konceptciós perek, egyházüldözés
- A keleti blokk

11) A hidegháború

- A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda
- Hidegháborús konfliktusok (Korea, Szuezi, Kuba, Vietnam)
- Az enyhülés

12) Gazdasági változások a 20. század második felében

- A nyugati gazdasági csoda
- Az olajválság és hatásai
- A digitális és a zöld (agrár) forradalom
- A jóléti állam

13) Társadalom és életmód: emancipáció, szekularizáció, individualizáció

- Családmódok és demográfia
- A női egyenjogúság
- Egyén és közösség viszonya
- Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra

2. félév

14) A Rákosi-rendszer

- Az erőltetett iparosítás
- A pártállam
- A terror
- A diktatúra hatása a mindennapi életre

15) Az 1956-os forradalom és szabadságharc

- A forradalom okai és céljai
- A nemzetközi összefüggések
- A fegyveres ellenállás és a sortűzek
- A szabadságharc leverése
- A megtorlás

16) A Kádár-rendszer

- A pártállam és szervezetei
- Az erőszakos téteszesítés
- A „kádári alku” és az elnyomás formái
- A társadalom ellenőrzése és az ellenállás

17) Gazdaság, társadalom, életmód

- A szocialista modernizáció
- A gazdasági reformkísérlet
- A hiánygazdaság és a második gazdaság
- Népesedési folyamatok
- Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság
- Modernizálódó életmód

18) A szocializmus válsága

- A kis hidegháború
- Válságjelenségek a szocialista országokban
- Az ellenzék megszerveződése Közép-Európában és Magyarországon
- A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában

19) A rendszerváltozás Magyarországon

- Az állampárt válsága
- A tárgyalásos rendszerváltozás és az első szabad választások
- Az Antall-kormány rendszerváltó intézkedései
- Nyugati integráció (NATO, EU) és közép-európai együttműködés

20) A kétpólusú világ megszűnése

- Németország újraegyesítése
- A Szovjetunió felbomlása
- Kína felemelkedése
- Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háborúk

21) Az Európai Unió

- Az európai integráció története
- Az Európai Unió szervezete és működése
- Az együttműködés eredményei és nehézségei

- Viták az Unió jövőjéről

22) Globális folyamatok és konfliktusok

- A kultúra globalizációja
- Népeségrobbanás és migráció
- Konfliktusok a Közel-Keleten
- Iszlamizmus és terrorizmus
- A posztszovjet térség konfliktusai (Ukrajna, Kaukázus)

23) A mai magyar politikai rendszer

- A hatalmi ágak és intézményeik
- A választási rendszer
- Az önkormányzati rendszer

24) A piacgazdaság kiépülése

- A privatizáció
- A külkereskedelem átalakulása
- Gazdasági szerkezetváltás